

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 191. — ŠTEV. 191.

NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 16, 1922. — SREDA, 16. AVGUSTA, 1922.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

VČERAJ JE BILA KONČANA STAVKA PO VSEH KRAJIH MEHKEGA PREMOGA

Delodajalci in majnarji šestih držav so sklenili dogovor. — 75,000 se jih bo takoj vrnilo na delo. — Sistem kolektivnega barantanja odpravljen. — Oživljenje centralnega tekmovalnega polja.

Cleveland, O., 15. avgusta. — Splošna stavka premogarjev, ki se je pričela dne 1. aprila ter se je tikala 600,000 mož, se je približala danes svojemu zaključku, ko so delodajalci iz šestih držav izjavili, da bodo takoj pričeli z obravovanjem na temelju pogojev, katere je stavljal John L. Lewis, predsednik United Mine Workers.

Ti pogoji so naslednji:

Plaća po plačilni lestvici izza leta 1920, ki je bila pravomočna do 1. aprila. V veljavi bo do 1. aprila prihodnjega leta.

Imenovanje komisije, ki bi skušala med tem časom najti temelj, na katerem bi se uveljavilo novo plačilno leštvico. "Check off" sistem ostane.

Ob stranki lahko sprejmema ali pa zavrheta priporočila te komisije.

Urvnavava se tiče tudi odpravljenja kolektivnega barantanja kot je bilo v veljavi več let.

Dogovor je bil podpisani danes po sestanku narodnega političnega komiteja premogarjev, ki je odobril pogoje.

Delodajalci iz Illinoisa, Ohio, Indijane in zapadnega dela Pennsylvanije, ki predstavljajo staro centralno tekmovalno polje ter delodajalci iz centratnega dela Pennsylvanije, severne West Virginije in Michigana, ki zastopajo letno tonago 60,000,000 ton, so sklenili podpisati dogovor včeraj zvečer.

Skoraj enako število nadaljnih delodajalcev pa je v principu odobrilo dogovor, vsed česar se bo vrnilo na delo približno 75,000 premogarjev.

BUSCH IN PIJAČA NA AMERIŠKIH LADJAH

Pivovarnar Busch pravi, da so častniki na ameriških ladjih prepričani o potrebi izpremembe suhe postave.

Cooperstown, N. Y., 15. avgusta. — Pred svojim prihodom semkaj, kjer bo prezivel svoje poletne počitnice, je izdal Avgust Buseh, lastnik velikanske pivovarne, ki se je ravnokar vrnil sem s parnikom "George Washington" naslednje ugotovilo:

Predvsem hočem čestitati lajdski oblasti v Združenih državah zaradi izvrstne službe, katero nudi na naših ameriških ladjah. V Evropo sem potoval na parniku "George Washington" ter se vrnil z istim parnikom. Postrežba je bila v vsakem oziru izvrstna, s pijačo vred.

S zanimanjem sem opazil, da so se vračajoči Amerikanci zabeležili naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj se bilo naše cene sledete:
Jugoslavija:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in Jadranška banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Barjovi in drugod, kjer je pac na hitro izplačilo našega zadevca.

300 kron . . . \$ 1.15   1,000 kron . . . \$ 3.79
400 kron . . . \$ 1.55   5,000 kron . . . \$ 18.00
500 kron . . . \$ 1.90   10,000 kron . . . \$ 35.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranška banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir . . . \$ 2.90   500 lir . . . \$ 25.00
100 lir . . . \$ 5.30   1000 lir . . . \$ 49.00
300 lir . . . \$ 15.00

Za pošiljanje, ki vsega meseč dvajsetsto štiri ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskakovano; ta tega razloga nam ni mogoče podati nastanene cene vnaprej. Mi računamo po cenam onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Gledate izplačila v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANKSAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street   New York, N. Y.

NEVESTA - ŽRTEV VERSKE BLAŽNOSTI

Ker se ni hotela poročiti v cerkvi, je mlado nevesto zabodel njen razjarjen sorodnik.

New York, 15. avgusta. — Miss Angelina Daquino je v Bellevue bolnišnici v kritičnem stanju, ker je trikrat zabodel nek razjarjen sorodnik, ker se ni poleg civilne poroke tudi cerkveno poročila.

Ta sorodnik je mnenja, da civilna poroka nič ne velja. Njen mož Giuseppe Daquino si je preskrbel poročno dovoljenje pred sedmimi meseci, a pred dnem, dočasnem za poroko, je umrl njegov oče. To je izključilo vse slovenske tekom običajne dobe žavovanja. Daquino in Angelina sta sledilega sklenili poročiti se civilno ter pravzaprav tudi cerkveno poročilo šele prihodnjem mesecu.

To pa ni ugodalo bratrancu Martinu. On je mnenja, da ni poteka brez duhovnika in slovenski sploh nobena poroka. Tudi se nič brigal za to, da je živel Daquino v Porth Amboy, kjer dela kot brivec in da je njegova žena živila pri svojem očetu. Za Martina je bil to škandal prve vrste.

Kadar ga je hotel kak njegov znane razdražiti, je pričel naminjavati o moralu njegovih sorodnikov. Vsi sosedje so klicali mlado ženo tudi z njenim dekliskim imenom. Nihče ji ni reklo Mrs. Daquino, kajti civilna poroka je v njih očeh neveljavna. Pred dve meseci je pregovoril Daquino Martina, da je šel v bolnišnico, kjer so izjavili zdravnik, da je zrel za opazovanje.

Včeraj je prišel Daquino obiskat svojo poročeno sestro, Martino ženo, ter se je zopet pričel prepirati ženjam. Martin je pričel hodi razkazčen po sobi in med tem, ko je njegova žena pripravljala kosiško, je vzel ice pick ter se splazil v doljenje nadstropje, kjer je Angelina obedovala pri sestri in očetu. Sedela je tako, da ni videla Martina, ko je vstopil. Njena sestra ga je pa zagledala, in orožje, ki ga je imel v roki ter zakričala. Angelina je vstala, a Martina jo je prijel za lase ter jo trikrat zabodel s pickom.

Verskega fanatika so zaprli. Včeraj je bilo cvidno nekoč veliko vajenje trdega dela so baje manj izpostavljeni takim živčnim polomom kot pa mestni delavci. Shell shock je izpostavljen predvsem zamisilen človek, ki vedno nekaj tulha, dočim se navezame visoko inteligenčni človek fatalističnega duha, ki ga jači v nevarnostih ter ga varuje pred živčnim polom.

NESREČNI ZAKONCI DOBRI VOJAKI

Angleški vojni urad je iztuhal, da so bili nesrečno poročeni možki dobri vojaki, da pa so hitro padli.

London, Anglija, 15. avgusta. Nesrečno poročeni možki je bil ponavadi dober vojak, a je hitro padel, ker se je rad izpostavil nevarnosti. Srečno poročeni možki pa je imel eno misel zase, dve misli pa za ženo in otroke. — Ta dva ugotovila je najti med izvidi komiteja vojnega urada glede bolezni, imenovane "shell-shock".

Izvid predstavlja natančno analizo načina, kako uplivajo na človeka nevarnosti in napori v vojni. Komitej je načel le malo slušajev, v katerih je shock ali stressaj močnih eksplozivnih snovi povzročil nenormalnosti v ljudih, ki so bili preje normalni, vendar pa pravi da so bili številni duševno pomanjkljivi, ki so stopili v armado, dobri vojaki.

Poročilo pravi, da vključujejo preprečevalne odredbe proti takim živčnim neredom pospešenje morale, primeren počitek, dopuste in sanitacijo. Poročilo pripravi separatno zdravljenje slučajev shell shocka potom prigojanja, sugestije, kopeli in mas. Hipnotično spanje je dobrodelno le v izjemnih slučajih, in izvedeni obsojajo Freudovo psihohanalizo.

Dokument razlagata na zanimiv način, kako se odzovejo različni ljudje na različne nevarnosti. Komitej je sprejel poročila zdravnikov ter linjskih častnikov glede teh. Bil je neki zdravnik, ki je omenil razliko med srečno poročenimi vojaki. Rekel je tudi,

Rudarji, poljski delavci in drugi vajenje trdega dela so baje manj izpostavljeni takim živčnim polomom kot pa mestni delavci. Shell shock je izpostavljen predvsem zamisilen človek, ki vedno nekaj tulha, dočim se navezame visoko inteligenčni človek fatalističnega duha, ki ga jači v nevarnostih ter ga varuje pred živčnim polom.

Rudarji, poljski delavci in drugi vajenje trdega dela so baje manj izpostavljeni takim živčnim polomom kot pa mestni delavci. Shell shock je izpostavljen predvsem zamisilen človek, ki vedno nekaj tulha, dočim se navezame visoko inteligenčni človek fatalističnega duha, ki ga jači v nevarnostih ter ga varuje pred živčnim polom.

AVSTRIJA JE PROTI VSAKI NADVLADI

Prejšnji governer Cox iz Ohio, ki je obiskal Dunaj, izjavlja, da so tam razmere strašno žalostne.

Berlin, Nemčija, 15. avgusta. Dunajski stroški v Avstriji so poskočili za celih 124 odstotkov tekom zadnjih trideset dni. Toda vredne uradne statistike so bile danes objavljene.

Občinstvo ni zaenkrat še tako razburjeno kot bi človek domnevval, in to je temmanj opazoval, da zavetje Avstrija, naj zavetnik preizvajajo finančno odgovornosti njene vlade. Avstrijski poslanec v Londonu pa je baje dobil sporidlo, naj naslovni na zveznični poslanec, v kateri naj bi jih opozoril na nevaren položaj Avstrije ter tudi namignil, da bi se pričakovali polom ne ustavil na avstrijskih mejah.

Direktne uprave Avstrije potom zavetnikov se ne smatra za praktično, kajti brez izdajanja velikih svot bi ne bilo mogoče digniti avstrijskih finanč. Če pa bi bili zavetnik pripravljeni, nuditi jih take svote, bi lahko Avstria sama sanirala svoje finance.

Dunaj, Avstrija, 14. avgusta. Prejšnji governer Cox iz Ohio, ki je došel na Dunaj, je izjavil, da Avstrija najbolj žalostno sliko, kar jih je kdaj videl. Rekel je, da je trgovina Avstrije uničena vsled novih meja in dejstva, da je odrezana od vseh svojih prejšnjih virov.

VSEH ŠEST BO OBEŠENIH MESECA NOVEMBRA

Pred kratkim so vdrli moži, ki jih vidite na sliki v restavracije Dalsa Calmasa v Amite, La. Eden izmed njih je lastnika ustrelil. Policia je vseh šest vjela. Ker nihče noče povedati, kdo je oddal usodepolni strel, je bilo vseh šest obsojenih na smrt. Obešeni bodo meseca novembra.

LEWIS IN BARONI TRDEGA PREMOGA

ZNAČILNA OPOROKA FRANCOSKEGA MORILCA

Lewis je sprejel poziv na konferenco, ki se bo vršila danes v Philadelphiji. — Ob stranki sta upapolni.

Akcija je sledila pismu predsednika senatorju Pepperju. — V pondelejek bodo začeli obratovati premogovniki trdega premoga.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Senator George W. Pepper, ki je nastopil kot posredovalec med antracitnimi delodajalci in delavci ter bil pri tem tudi deležen podpore narodne administracije, je prepričan, da se bo na konferenci v Philadelphiji, ki se bo vršila v sredo med delodajalci ter John L. Lewisom, predsednikom United Mine Workers, uravnalo stavko v antracitnih poljih Pennsylvanije in da bo vsed tega prihodnjih ponedeljek zopet obnovljeno obratovanje v teh premogarskih poljih.

Pogajanja, ki se vrše v Clevelandu med delodajalci ter zastopniki premogarjev iz premogovnikov mehkega premoga, napredujejo na takoj zadovoljiv način, kot se je izvedelo tukaj, da je v bližini bodočnosti pričakovati uravnotečeno celokupno premogarsko stavko. Neki zvezni uradnik je izjavil, da bo važen razvoj v poljih mehkega premoga, kakor hitro bodo sklenili delodajalci in njih uslužnenci v antracitnih premogovnikih dogovor.

Senator Pepper in William Glasgow iz Philadelphia, ki sta skupala uveljaviti mir v okrajih mehkega premoga, sta menila, da bo spravljiv nastop antracitnih delodajalcev v mehkih premogovnikih do sklepa, da sklenejo dogovor s svojimi delavci.

Danes se je izvedelo tukaj, da so nekateri vodilni delodajalci v premogovnikih mehkega premoga namignili, da so pripravljeni skleniti dogovor s premogarji na temelju stare plačilne lešvice, dokler bi posebna komisija ne preizkala položaja v celi premogarski industriji ter podala svoj izvod. Trije najmočnejši delodajalci so informirali svoje tovarne, da nameravajo staviti tako ponudbo, da pa bodo doli svojim tovaršem dosti časa za premog, predno bodo objavili svoje stališče.

Sklep, da se naprosi predsednika Lewisu, naj se vdeleži konference z delodajalci v Philadelphiji, je bil storjen tekom včerajšnjega večera na konferenci, katera so se vdeležili delodajalci, senator Pepper, govoril Sproul in Mr. Glasgow, pravni zastopnik United Mine Workers. Samuel Wariner in drugi delodajalci pa so obvestili predčlani četrtek predsednika Hardinge, da nameravajo staviti tako ponudbo. Ob oni prilikoi se je načelo premotriло celi položaj in predsednik Harding je sklenil pisati Lewisu ter ga povabiti na konferenco v spravljenem duhu ter upa, da bo konferenca uspešna potekla.

JAPONSKA JE IMENOVALA DELEGATE ZA LIGO NARODOV

Tokio, Japonsko, 15. avgusta. Japonski poslaniki v Angliji, Franciji in Belgiji so bili imenovani delegatom za bližajočo se konferenco v Lige narodov.

Japonskim zastop

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto vsega dan za celo leta	\$7.00
In Canada	\$6.00
Za pol leta	\$3.00
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniti nedelj in praznikov.

Dopisni brez podpisna osebnosti se ne pribljujejo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri spremembah kraja narocnikov prosimo, da se nam tudi prejno bivalisce naznam, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

SLABA JIM PREDE

Divje razmere vladajo sedaj na ameriških železnicah. Eksplozija sledi eksploziji in vlaki skačejo s tirov. Bombe pokajo, in vse to so seveda storili hudobni štrajkarji.

Ali ni čas, da predsednik Harding energično nastopi ter mobilizira vojaštvo?

To vprašanje so si brez dvoma stavili številni, ki niso niti železniški magnati. Vse železniške nezgode in nesreče, oviranje prometa in drugo naprtujejo štrajkarjem, ki imajo baje veliki interes na tem, da se ljudje ne vozijo po železnicah. Kar izgleda verjetno, ljudi tudi verjamajo. Naloga pravičnega časopisa je vsledtega, pojasmnit celo stvar. Ni resnica, da so povzročili štrajkarji nesreče na železnicah, pač pa je nasprotno veliko bolj verjetno, da so povzročitelji v vrstah železniških magnatov.

Stavkarji nimajo nobene koristi od tega, če spravijo javnost proti sebi. Število strojev, sposobnih za obratovanje, postaja vedno manjše, kajti le malo je delavev, ki so pripravljeni skebati v delavnica.

Ker pa zahtevajo železnicne od svojih prometnih delavev, da vozijo s poškodovanimi stroji, raste z vsakim dnevnim število črt, kjer so zastavkali strojevodje, kurjači in sprevodniki.

Stavkarjem je zmaga zagotovljena, če bo vse poteklo redno in naravnim potom. Železnicne pa potrebujejo neredov, izgredov in nesreč, da ustvarijo razpoloženje proti štrajkarjem v splošnem občinstvu, ki nima nikake lastne sodbe. V takem slučaju pa bi bilo predsedniku in njegovim svetovalecem lahko z nasilnimi odredbami napraviti konec štrajku.

Prav posebno sumljiva v tem oziru je eksplozija, ki se je završila pred par dnevi na West Shore železnici.

Tako po nezgodi so vedeli, da se je razpočila bomba. 24 ur pozneje pa so detektivi dognali, da je zletel dinamit v zrak.

Končno so prišli do prepričanja, da je nekdo ustrelil z navadno puško.

Detektivi, zaposleni pri tem slučaju, so bili skrajno nespretni in nerodni.

Niti v glavo nam ne pade, da bi predstavljal stavkarje kot nedolžne angelje s perotmi, ki bi se nikdar ne poslužili drugega sredstva kot prigovarjanja.

Niso angelji, a neumno bi bilo, če bi vedno in vedno prepuščali bosom vse krepkejše in izdatnejše metode. V takem slučaju pa so izpostavljeni stavkarji nevarnosti, da izgube vse, kajti posledica tega je mobilizacija vojaštva, in kaj pomenja to, je najboljše znano voditeljem štrajka.

Iz Washingtona je prišlo poročilo, da je bila sklicana nova konferenca v Beli Hiši.

Z gotovostjo lahko trdimo vnaprej, da ne bo ta konferenca nič bolj uspešna kot so bile prejšnje. Uslužbenec v železniških delavnicah zavzemajo danes veliko trdnejšo pozicijo kot pred desetimi dnevi, ko so bile štiri bratovščine še precej neutralne. Strojevodje, kurjači in sprevidniki pa se bore sedaj skupno z uslužbenci v delavnica za svoj obstoj. Oni namreč dobro vedo, da je dobil železniški delavski svet naročilo, naj na noben način ne призна pravice senijornosti.

Vedo, da bi razpadle železničarske organizacije, če bi ne bila ta pravica principijelno priznana.

Vsledtega ni kazalo železničarskim bratovščinam drugega kot združiti se s železničarskim proletarjatom v skupnem boju.

Harding brez dvoma domneva, da bo mogel tudi v tem slučaju izigravati voditelje bratovščin proti članstvu, a moti se, kajti v tem slučaju so interesi voditeljev isti kot interesi članov.

Za večino drugih mezdnih bojev to, kar znano, ne velja. Če bodo bratovščine razpuščene in razbiti, bodo načelniki postavljeni na cesto. Kljub temu pa ne verujemo, da bo prišlo do splošne železničarske stavke. Ameriški kapital bi v zadnjem trenutku popustil, ko bo izpreidel, da mora popustiti.

Edinole to more v tem slučaju preprečiti veliko preiskušajo moči med velekapitalom in stodostotno organiziranim delavstvom, preiskušno, ki bi lahko imela tako velikanske posledice.

VELIK USPEH AMERIŠKEGA ZRAKOPLOVCA

Peter Zgaga

Mož lepe ženske je kot slepo črevo. Nihče se ne zmeni zanj. Toda vrag je, če se razvname.

* * *

Če hočejo ljudje poahliti Isake politika, ne pravijo: "Ta je pa allright". Rečejo samo: "Ta pa zna!" In s tem je ponavadi vse povedano.

* * *

Astronomi so dognali, da izginilo je troje zvezd iz našega obzorja.

Meni isto se dozdeva pa čeravno nikdar nisem se pečal z astronomijo.

Troje zvezd je šlo za morje; troje zvezd je zatonilo; troje zvezd s steklenice, ki je vsebovala konjak.

* * *

Samokolnica je napravila za človečanstvo več kot pa avtomobil.

* * *

Usmiljenja je vreden človek, ki ne pozna razlike med prijateljem in znancem.

* * *

Dve znanki sta se srečali. Prva je nosila nekaj težkega zavitega v papir.

— Kaj nosite, kaj nosite?
— O nič, šumko sem kupila.
— Tako, tako. Moj mož ima tudi rad šunko. Kje ste jo kupili?

— Pri grocerju na kornarju. Po teh besedah sta se ločili.

Prva s svežnjem je šla domov. druga pa naravnost v grocerijo.

— Dajte mi ravno tako šunko, kot ste jo dali malo prej moji prijateljice.

Grocer je pomenljivo pomežiknil ter šepeta vprašal: — No, kje pa imate galono? . . .

* * *

Največja uganka za možke na svetu so ženske.

Največja uganka za ženske so moški.

* * *

Hardingova žena je dala konju sto dolarjev penzion. Konj je star, eno in petdeset let ter je last nekega fajmoštra.

Pomanjkanja ni trpel posebnega, ker je v farovskih hlevih vse dovolj.

V Ameriki je pa marsikateri vladni uslužbenec, ki je delal trideset ali štrideset let ukratko in marljivo kot konj, pa je dobil za nagrado penzion v obliki bree.

* * *

Ko se je D'Annunzio hladil na oknu svoje vile, je naenkrat izgubil ravnotežje ter padel sedem čevljev globoko v vrt. Prebil si je na dveh mestih črepinjo. Zdravnik upajo, da bo ozdravljen. Možgan si ni pretresel.

Tako se je glasilo včeraj poročilo na prvi strani newyorskih listov.

To je seveda z rokavicami pogledano. V resnici je bila najbrže tako:

Revše se je čez mero načilo močnega laškega vina in zamenjalo okno z vratmi. V prazni lobanji se možgani ne morejo pretresti, magari, da je počena petkrat podolž in počez.

* * *

Nekaj podobnega se je bilo pred časom pripetilo pokojnemu predsedniku francoske republike.

Franc Vrcar, spedičijski delavec v Ljubljani, si je pri vzdiganju zaboja spahlil levo nogo.

* * *

Učenjaki zatrjujejo, da prebijajo na Marsu bitja, ki glede inšije iz njenih oči voč nedolžnost, vace naše zemlje.

Slavni italijanski iznajditelj Marconi si je vbil v glavo, da bo stopil s temi bitji v stik. Že pa let dela poskusne na svoji ladji "Elettra", toda dosedaj si mu ni se nič takega posrečilo.

Bitja na Marsu so gotovo kavljarska in tako gentlemanska, da nečejo imeti s potomecem zaniknega naroda nobenega posla.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katolička Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Fredrof Ferdinand, 933 E. 155th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačani smrtnik: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOŠ. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206, Eakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIREC, 180 London Ed., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMINCE, 529 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 700 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradno zadaj kajdu tudi denarne poslušavje na se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča splošno naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katolička Jednota se priporoča vsem Jugoslavom za običen pristop. Kdor 'eli postati član te organizacije, naj se zagoni tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društv te pa obrite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi. 28 član ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Svečana glagoljška maša.

Na dan sv. Cirila in Metoda se je pela v župni cerkvi splitskega predmestja Lučae svečana glagoljška (staroslovenska) maša. To je prva slovenska maša v splitskih cerkvah izza progona glagoljice po papežu Piju X.

Pasteurjev zavod v Sarajevu.

V Bosni in Hercegovini se je v zadnjem času pojavilo veliko število slučajev pasje stekline. Zaradi tega nameščajo v Sarajevu ustanoviti Pasteurjev zavod. Pohrabska uprava je odpodala v inozemstvo bakterijologa dr. Iliju Šubićem, da nabavi potrebno opremo za tak zavod.

Lokomotive in vagoni iz Nemčije.

Glasom poročila ministrstva saobraćaja je Jugoslavija na račun vojne in odškodnine prejela od Nemčije dostenje 51 lokomotiv ter 4156 vagonov, zaprtih in odprtih.

Kmetijski tečaji pri vojakih.

Iz Beograda se poroča, da je ministrstvo vojne in mornarice odobrilo pravilnik, ki ga je izdelalo kmetijsko ministrstvo in po katem rečeno bodo pri vseh polkih uvedli glede tega vprašanja.

Ententa in Palestina.

Reuterjev dopisni urad poroča, da so člani sveta Zvezne narodov zedinili glede vprašanja mandata nad Palestino in Sirijo. Britanska vlada je že zagotovila svojo zadovoljnost glede splošnih dočrk mandata nad Palestino. Italija je baje pripravljena odpovedati se zahtevanemu mandatu nad Sirijo z dodiplomskim dočrk mandata nad Palestino. Italija je že zagotovila svojo zadovoljnost glede splošnih dočrk mandata nad Palestino. Italija je baje pripravljena odpovedati se zahtevanemu mandatu nad Sirijo z dodiplomskim dočrk mandata nad Palestino. Italija je že zagotovila svojo zadovoljnost glede splošnih dočrk

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

XV.

Grofova vnema in napredovanje v slovenščini sta zelo presenečali Križaja, ki si je mnogokrat bell glavo, zakaj trati odličen čas z neslavnikom jezikom, če ga v srebu ne spoštuje; o tem pa je bil prepričan. Toda učenčeva marljivost se ni hotela unesti; namesto da bi vrzel po nekaj urah slovenčin v kot ter odrešil suplenta vsljene mu naloge, ga je skorajše sam prigrajan; besede in pravili so mu šla v glavo, kakor bi čara' in že zdaj ga ne bi bil nihče več prodal. Zadovoljno se je muškarji Križajevemu strmenju, rekoč, da pomni toinomo od svojega alžerskega tovariša:

"Včasih se mi je stožilo po domu, pa mi je pravil, da rodni kraji, kakšni ljudje prehajajo tam in kako govorijo; celo nekaj po pevki me je naučil."

V dokaz, da pripevajo resnično, je osupil poslušalec zdaj "Regimentom", zdaj z "Milo lu nico" in še marsikatero drugo, ki bi je tudi suplent ne bil moge zakočiti bolje od njega.

Tisti večer pa, ko je pozvani učitelj nekako ob peti uri, ga je iznenadil prvikrat s popolno nepravljenočnostjo: poznalo se je da mu roje po glavi druge misli, kar je tudi sam povedal v svoji opravljenočnosti. Na gledo na dogodki včerajnjega jutra, na svoj razgovor z Marijo in prizor v nestrišnem Smučklasom, je bil še v pod dojmom obisk pri Grabunčevih, odkoder se je vrnil pa minut pred Križajevim prihodom. Ves čas me dleksijo je s hudočnim smehljajem premisljal neka tere podrobnosti, ki so mu ostale s posebno zabavnem spominom. Veletrže in njegova milostna stiba res prelesta dvojica, in groju je bil izpregledal prav do obsega. Gladki, preračunano skromni Grabunec mu je ugašal v primer medvedijim petoliznikom. Smučklasom; sprejel ga je samozavešno, solidno in brez prisutnega malikovanja. Zato pa je našla so proga par kaveljčkov, na katerih je razobesila svoj finejši okus njenega masla je bilo vesakovo, da je sprejel sluga Žan visokega gosta z besedami:

"Milostljiva gospa imajo 'mugrino', milostljivi gospod po 'spljen'; ampak za 'njih' so goto vo doma.... Kar not naj se po trudijo."

In klijui "spleenu" in migran-

so bili vsi trije prav židane volje zlasti ko je Grabunka ponudila grofu kozarečki "bordejavski". Poklicali so tudi Doro, ki je u krotila svoje mučne dvome ter se da mednje kakor kraljice, kateri je dovoljeno vse: sijajno je za bavala grofa, še sijajnejše zaveravna roditela, najbolj pa sebe smejoče se venomer s svojim zvonkim, hladnim smehom, zdaj na očetovim dostojanstvom, zdaj "a ristoratskimi" utrinkom gosp. Grabunčeve, zdaj ob pogledu na grofa, ki je tako resno igral ko medijo, kakor bi se ménil s pravi pravljeno dvorno gospodo. Trgovcu se je vidno razvezetal obraz, ki je občudoval edinko v njenem razmahu in si domišljal, kako silnoma vplivati na gospovo sreco. "Požiral jo je z očmi!" je trdil že na pozneje. Izvrstni "bordejavski" je zlezel rezevijo same streče v glavo; s tresčim glasom in me glenimi pogledi je prosil grofa nazadnje, naj ga spremi v njego vo soko, "da mu pokaže neka zanimivega". Bilo je tisto, za katero je šlo pravzaprav obema: Grabunec so divno mramorno mizo, razne okusno izdelane bronaste posode za delikatese, po zidu razline vase, v katerih so se servirale gorce in hladne pijsace. V zidu je vdolbinha za kuhinjo, a na oglišču je bil še pepel in oglje. V tej vdolbinai so našli velike vrč, hermetično zaprt. Ko so ga odprli, so našli v njem svežo pitno vodo. Pred barom so odkrili ostanke terase za priprosto ljudstvo, a v posebnem paviljonu prostore z mramornatimi stebri za ugledne zoste. Verjetno je torej, da so bile v tem starodavnem "baru" iivojne cene: za ugledne goste in za priprosto ljudstvo.

Razen "bara" je bila nedavno odkrita hiša, v kateri so našli tla iz mozaika, ki predstavlja kače. Na hiši je napis "Prodaja orožja". Malo dalje je bila krojaška delavnica. V polomljenejših steklenih omarah so se našli še ostanki tkanin. Prav dobro je hrana na hiši Probiha Valensa urejena za nekakšno centralno kurjavo, z banjam za gorko in mrzlo vodo in s closetom. Iz predstobe se vstopi v jedilno sobo (triclinium), bogato okrašeno z risbami, ki pred-

še globlje v svojo nerazrešno bol!"

Po vseh teh dogodkih je bilo grofova razpoloženje baš dovolj veselo, dovolj ironično in dovolj sočutno, da je pozorno prisluhnit, ko je Križaj h koncu lekejje obrnil razgovor na profesorja in njegovo hecer. Omenil je, kako visoko česa grofa Pohlin ter namignil, da stavi manj velike nade. Grof je zbranil še in pomeril suplenta takoj dvoumno, da ni vedel, ali nadaljuje, ali naj spravi jezik za zobe; s poslednjim ostankom podjetnosti je rekel zdaj:

"Gospod grof — dovolite odkrito besedo! Ali so vam profesorjevi upi dočela jasni?"

"Doseča," je odgovoril tuje neprizakovano gotovostjo. "Saj v to ni treba, da bi bil človek bistrog — on ni izmed tistih, ki znajo skrivati. Govorite, dragi Križaj, govorite, drugače bi moral jaz začeti, ker nisem spleten v tem že dolgo, da mora priti to posljedino: vse vidim, kako se mušte, in žal mi vas je. Ali naj rečem, kaj vas tare?"

"Profesor gradi na vas nade... rodilinskega značaja... in vi, gospod grof, se zdite, kakor bi ga potrejevali v njegovem pričakovanju," je izdaval suplent ves zapesti in zaprljel; še zdaj je še prednost svojega podjetja "Oprostite, sam vem, da moje govorjenje ni umestno.... toda naši stare gospodje je čudak, odločna in rekel bi — hudo prenapeta natura; vsa hiša tripi vsled njegove manjosti, ki morda niti ni opravljena...."

Skoraj solzno je uprl oko v poslušala, ki mu je odkrito pogledal naproti.

"To bi storili?" je ostrmel suplent; od radosti in tesnove se mu je zvrtilo v glavi.

"Ako je vaša želja! Nočem, da bi me imeli za oviro svoje sreče, odklopite se!"

Toda Križaj se ni znal odločiti; kakor hitro je zagledal rešitev v svojem dosegu, ga je naši popadel starci strah in dvom.

"Blagor vam!", je vzdihnil, "ki ste zmerom gotovi samega sebe; meni je drugače pri duši in odločitev ni lahka stvar.... Recite, gospod grof — zdaj, ko sva začela govoriti odkrito mi lehko poveste; ali mislite, da sva drug za drugega?"

"Vi in Vida?"

"Midva. Recite mi po pravici!

Ona — mlado bitje, neizkušeno, v celoti življenja in sanj; jaz — račočaran človek, napol starec, pravljiv za strica nego za Juhimeca.... Kaj mi svetujete?"

premil otrok, ki mu želim vso srečo — te pa ji moja čuvstva ne bi mogla prineseti, bogme ne! Še več, prijatelj; zdavnaj sem ugenil, da vam je dekle pri sreči — ali se motim? Nu, vide, bodite pomirjeni; vaš tekme ne bom nikoli, zaveznik pa zimerom rad...."

"Aah, gospod grof," je zamršal Križaj ter burno stisnil ponudeno mu desnoce, "veliko breme ste mi vzel z duše!"

"Res je, ako mu rečem samo besedico — Pohlin bi bil zmogen sledene žrtve, da mi ustrezre...."

"O, saj ne bi bila žrtve," je vzkliknil mladi mož s trpkostjo.

"V nasledi bi si štel!"

"Kakor vidiš, ste mu naklonjeni manj nego dražestni hčerkki?" se je namuznil grof. "Nunav, hotel sem reči, da je na stvari, katero bi mi odrekel. Ali hočete dokazov? Neħħara, da vam sam ponudil roko gospodične Vide, kar vam in nji gotovo ne bo nevšečno?"

"To bi storili?" je ostrmel suplent; od radosti in tesnove se mu je zvrtilo v glavi.

"Ako je vaša želja! Nočem, da bi me imeli za oviro svoje sreče, odklopite se!"

Toda Križaj se ni znal odločiti; kakor hitro je zagledal rešitev v svojem dosegu, ga je naši popadel starci strah in dvom.

"Blagor vam!", je vzdihnil, "ki ste zmerom gotovi samega sebe; meni je drugače pri duši in odločitev ni lahka stvar.... Recite, gospod grof — zdaj, ko sva začela govoriti odkrito mi lehko poveste; ali mislite, da sva drug za drugega?"

"Vi in Vida?"

"Midva. Recite mi po pravici!

Ona — mlado bitje, neizkušeno, v celoti življenja in sanj; jaz — račočaran človek, napol starec, pravljiv za strica nego za Juhimeca.... Kaj mi svetujete?"

Suplent se je hvaležno poklonil.

"Moje priznanje ostane pač med nama!" je povzel grof. "Nenad bi se zameril izvrstnemu Pohlinu.... in vendar moram reči, da niti v sanjih ne mislim na prihodnost, kakršna roji nijem po glavi.... Vsa tista fantazija mi je znana, in žal mi ga je; toda jaz nisem krv v vedoma ga nisem izpodhujal. Vida je v mojih očeh žane matineje za to proslavo.

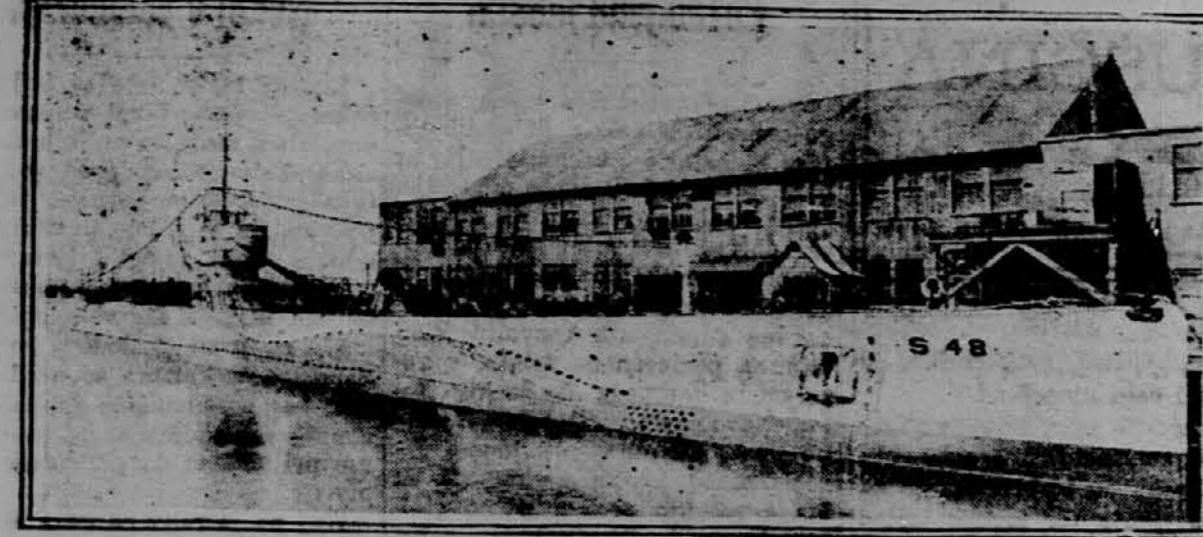
Hiša mrtvih v Pompejih.

Ža deset let je profesor Spinazzola zaposlen z izkopavanjem z lavo zasutega rimljanskega mesta Pompeji v bližini današnjega Neapolja. Uspehi izkopavanja so senzacionalni. Odkrita je že 400 metrov dolga ulica, imenovana "Via abundantiæ". Izkopane so bile hiše s fasadami in balkoni. Na zidu neke hiše je našel napis, "Volleit! Glasujte za Decija Secunda!" Ali, "Danesh velika predstava. Borili se bodo gladiatori." Nekoliko škorakov naprej: "Jutri predstava v amfiteatru. Borba z zverinami. Tekma letalcev. Slavnosten obhod po ulicah.

A še več. V omenjeni ulici je bil odkriti pravi pravljenci "bar". Našli so divno mramorno mizo, razne okusne izdelane bronaste posode za delikatese, po zidu razline vase, v katerih so se servirale gorce in hladne pijsace. V zidu je vdolbinha za kuhinjo, a na oglišču je bil še pepel in oglje. V tej vdolbinai so našli velike vrč, hermetično zaprt. Ko so ga odprli, so našli v njem svežo pitno vodo. Pred barom so odkrili ostanke terase za priprosto ljudstvo, a v posebnem paviljonu prostore z mramornatimi stebri za ugledne zoste. Verjetno je torej, da so bile v tem starodavnem "baru" iivojne cene: za ugledne goste in za priprosto ljudstvo.

Razen "bara" je bila nedavno odkrita hiša, v kateri so našli tla iz mozaika, ki predstavlja kače. Na hiši je napis "Prodaja orožja". Malo dalje je bila krojaška delavnica. V polomljenejših steklenih omarah so se našli še ostanki tkanin. Prav dobro je hrana na hiši Probiha Valensa urejena za nekakšno centralno kurjavo, z banjam za gorko in mrzlo vodo in s closetom. Iz predstobe se vstopi v jedilno sobo (triclinium), bogato okrašeno z risbami, ki pred-

DVIGNJENI SUBMARIN JE ZOPET V MORNARIŠKI SLUŽBI

Meseca decembra lanskoga leta se je potopil ameriški submarin S-48. Z velikimi naporji so ga dvignili na površino, ga popravili in sedaj je zopet v mornariški službi Združenih držav.

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa.

V tržaški mestni bolnišnici je imala ta aneksija postati njegov umrila po kratki bolezni Marija smrtna odsoba. Trst ni mogel zavestiti, katero bi mi odrekel. Ali hočete dokazov? Neħħara, da vam sam ponudil roko gospodične.

Lopovčina italijanskih varnostnih organov.

Iz Otal-za na Cerkljanskem počelo o neverjetni lopovčini italijanskih varnostnih organov. Pri

izkupljivajoči procesiji na Telovo je pri

drugem evangeliju sred vasi pri

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem času vodil

zgledi očitno, da je nekaj pospevajoč

časov, da je vse v tem č

